בז א מיי׳ פ״ח מהלכות

בכורות הלכה נו:

מחבגדה מיי שם הלכה

ם ו מיי׳ שם פ״ז הלכה

:10

אף התשיעי אינו קדוש אלא א"כ נעקר שם עשירי הימנו והדין נותן ומה אחד עשר שהוא עושה קרושה ליקרב אינו קדוש אלא א"כ

נעקר שם עשירי הימנו תשיעי שאין עושה

קדושה ליקרב אינו דין שאם נעקר שם עשירי הימנו אין אי לא לא היא הנותנת אחד עשר

שהוא עושה קדושה ליקרב אי נעקר שם

עשירי הימנו אין אי לא לא תשיעי שאינו

עושה קדושה ליקרב אע"ג דלא נעקר שם

עשירי הימנו אי נמי אחד עשר דאיברר ליה

עשירי אי נעקר שם עשירי הימנו אין אי לא לא

תשיעי דאכתי לא איברר ליה עשירי ואע"ג

דלא נעקר שם עשירי הימנו יותו לא מידי

לתוכן כולן פטורין מנויין גופייהו דאיפטרו

נמ:

אף הסשיעי. דכי היכי דאם קרא לאחד עשר עשירי אינו קדוש אלא א״כ נעקר שם מעשר מן העשירי שלא קרא לעשירי עשירי אלא חשיעי וכדאמרינן לקמן במתנימין [פ.] זה הכלל כל שלא נעקר וכו׳ ובסיפא דהך ברייתא מפרש טעמא משום דאחד עשר קדושה ליקרב א״נ אחד עשר דאיברר כו׳ אף חשיעי אם א) וסוכה לו: וש"כן, ב) ול"ל טליהז. ג) נ"א או שמונה ואחר שמנה מת אחד כו', ד) עי' הגהות ל"ק, ד) [אחר רש"ש], ו) גי' ל"ק לא נקיט ט"ו דוקא קראו עשירי לא ח יהא נאכל אלא במומו אאיכ נעקר שם העשירי מן המשירי כגון שקראו חשיע ולהכי הכא דלא נעקר אמריען דהחשיעי חולין והדין נותן (1) גבי חשיעי נמי בעינן דליהוי נעקר שם עשירי ממנו כלומר מן העשירי עלמו: ליקרב. כדאמריען לקמן [שם] שאם קרא לאחד עשירי ערי ממנו ימפקינן מקרא [ם:] ואע"פ שהוא חמור כל כך כו׳, ו) ולקמום.ו, ה) ודף ם:ו,

תורה אור השלם ו. וכל מעשר בקר וצאן בּלְ אֲשֶׁר יֻעֲבֹר תַּחַת הַשְּׁבֶּט בּל אֲשֶׁר יֻעֲבֹר תַּחַת הַשְּׁבֶּט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה לּוְדְשׁ לִיְיָי ויקרא כז לב

הגהות הב"ח

(מ) גמ' אי דעישר עילויה:
(3) שם ואס לאו ארכעה
וארבעה פטוריס וששה:
(3) רש"י ד"ה אף המשיעי וכי יוסדין נומן דגבי: (ד) ד"ה אע"ג דלא געקר ואזיל וקראו: (ד) ד"ה מעשר דרקא כלותר: (ו) ד"ה מעשר וכו׳ הואיל וילאו:

מוסף רש"י

תו לא מידי. אין לדון אחר דבר זה (סובה לו:) אין להשיב על כך (יבמות לט. וקדושין כא:) מו ליכל ללהשויי מידי (ערובין קג:) אין להקשות על (ערובין קג:) אין להקשום על דבר זה (ע"ז בג. סד.) ליכא לשנויי מידי (סנהדרין סב.) אין להתניט בדבר זה מחח חוי*ו*.

שימה מקובצת

אן דאיפטרו במאי: כן דעשר צלייהו ההיא: גו מאי לא שכבר: דן צריכא למימר: סן אם אותן ארבעה בפתח שיצאו בו הששה יצאו: וז בפתח שיצאו בו הששה: : ארבעה ארבעה פטורים יון אובעוז אובעוז פטודים: יון לא קדוש שלא יהא: ען 1) למילף בהאי תי׳ למימר נמחק דינא דקאמרינן דהיא: ין אלו מן המנויין רהשתא: י**ה)** חמשה לא נקט יכו ומשה דוקא: הואיל ויצאו: יגן קמ״ל לשון

א) אולי צ"ל איכא למפרך בהאי ה) מול לילו כנו במפכן פסת דינא דקאמרינן דהיא הנותנת הס"ד וחיבת למימר נמחק.

רבינו גרשום (המשר) ואם לאו ששלשה מהז יצאו י בפתח זה וג' בפתח זה הד' בפותר הרוג בפותר הרות ד' פטורין משום דיצאו במנין הראוי והו' מצטרף לגורן אחד: מהו דתימא ודאי מנין הראוי אמרינן. כגון היכא דיצאו ו' בפתח זה וד' בפתח זה וד'נשתיירו דודאי דהנהו ד' דנשתיירו לא חזו לאיצטרופי אלא [עם] הששה. אבל ספק מנין [עם] הששה. אבי ידים. ב. הראוי כגון כשנשתיירו ו' הראוי כגון כשנשתיירו ו' בדיר דחזו לאיצטרופי בין להני ד' בין להני ד' ולא בדיר דחזו לאיצטרופי בין להני ד' בין להני ד' ולא ידעינן להי מצטרפי אימא . לא קמ״ל: והשאר פטורין. הנהו ה' נמי שלא הכניס משום דלית בהו שעור מעשר אלא יעשה להן דבר שיתחייבו במעשר כולן כניסם (כולן) לדיר ויוציא עשרה ויטול מהן א' והשאר . ה' מאחר שורומו רדיר ואין בהן שעור מעשר הדיר קובעו ומצטרפין לגורן

אינו קדוש אלא א"כ נעקר מן העשירי שם עשירי כגון שקרא לעשירי תשיעי וכדאמרי לקמן זה הכלל כו": משיעי. שהוא קל כל כך: **שאינו עושה קדושה ליקרב.** אע"פ שקראו עשירי אינו קרב אלא קדוש להא מלחה גרידא דאינו נאכל אלא במומו כדלקמן [a.] אינו דין וכו': אי לא לא. ליהוי קדוש כלל: היא הנוסגה. מהדר הש"ס דודאי גבי תשיעי דין הוא דאע"ג דלא נעקר שם עשירי הימנו דלהוי חל עליה קדושה שלו משום דגבי אחד עשר דין הוא דאי נעקר אין אי לא לא משום דקדושה שלו חמורה היא שהרי קרב כדלקמן ולכך דין הוא דבעינן עקירה עד דמיחול על⁶ ההיא קדושה חמורה: אכל משיעי. דקדושתו דאינו קדוש ליקרב אלא שלא יהא נאכל אלא במומו דין הוא דההיא קדושה קלה מיחול בדבר קל כגון דקראו עשירי ואט"ג דלא נעקר שם מעשר מן העשירי עצמו: אי נמי, איכא ש למימר טעמא עצמו: אי נמי, איכא ש למימר טעמא מחרינה: י"ה דחיברר ליה עשירי. שכבר יצא העשירי קודם שיצא האחד עשר ונברר מעלמו שהוא מעשר ולהכי דין הוא דלא ליהוי אחד עשר קדוש אע"פ שקראו עשירי אא"כ נעקר שם מעשר מן העשירי דלאחר עשירי גמור היכי אפשר עשירי אחר בסמוך לו: אע"ג דלא (ד) נעקריה. ואזיל וקראו עשירי לוה: פו לא מידי. ליכא למימר בהאי דינא דקאמר היא הנומנת דודאי דין הוא דתיהוי קדוש אע"ג דלא נעקר: מנין הראוי פוטר. שאם היה לו עשרה טלאים והכניסן לדיר ומנה תשעה ג'או שמונה ומת אחד מן הנשארים בדיר או יצא בפתח אחר שלא נתקדש העשירי פטורין אלו שמנה כבר משום דהוו מנין הראוי דבשעה שמנאן היו ראוייו אלו שבדיר לנאת ולהתעשר העשירי עם אלו ין ד) למנין דהשתא משמע לן דהיינו מאוסו מנין שלא גמר עדיין שלא מנה אלא חשעה או שמנה כדפרישנא לעיל: לסוכן. בדיר כולן פטורין משום דאיערב להנהו שמנוין כבר פטורין אנ"פ שעדיין לא עישר עליהן: ודילמא דעישר עלייהו. והיינו מן המנויין כלומר מאותן שמנה ועישר עליהן: מעשר (ה). כלומר המעשרות עלמן: ירעו. משום דכל חד וחד איכא לספוקי דהיינו הוא המעשר: אלא לאו דאיפטרו וכו'. דהכי משמע ולא שכבר עבר בראוי דבשעה שעבר היה ראוי להתעשר מאלו שבדיר דההוא ודאי משום דאיפטר במנין הראוי: ומנה המשה. יאולאו דוקא נקט ה': מנויין פטורין. משום דהוו מנין הראוי: בפחח זה. לדיר שני פתחים: נוטל אחד מהם. (ו) יבן דהואיל וילאו עשרה באותו פתח: **והשאר.** הארבעה שינאו בפתח ר מצטרפין לגורן אחר דבמנין הראוי אפשר למפטרינהו להני משום שבשעה שיצאו בפתח אחד^{ה)} לא היה מנין ראוי דלא נשתיירו בדיר אלא ד' וד' לא אפשר לאינטרופי לד' דליהוו בני עשורי: ואם לאו. שלא ינאו הארבעה בפתח הששה

כלומר בפתח הארבעה הראשונים או בפתח הד׳ האחרונים: נוטל אחד מהם. דהוו י׳ בפתח אחד: ואם לאו. שלא יצאו לא בפתח אלו ד' ולא בפתח אלו ד' אלא בפני עלמן או נשתיירו בדיר: ארבעה

28

לגורן לי זכר וחמילא וכרי: המנילא וכרי: המנילא וכרי: המנילא וכרי: המנילא וכרים כדי המניל מתרים בשרים. דכל די וד' שילאו הניתו אחרים כדי המניך להן ולהמעשר עליהן דהנהו ששה ששמיירו שדינן בין להכא בין להכא: ודאי מנין הראוי. בגון שמנה הי או זי ונשמיירו בדיר כדי ללרף להן וליכא בדיר אלא אומו פתח דודאי הוא דאומן שנשמיירו ראויין לנאת דרך אומו פתח עלמו ולהמעשר עם אלו שמנה כבר: אבל ספק מנין הראוי. כגון שילאו בשני פתחים ארצעה בפתח זה וארצעה בפתח זה דהנך ששה שנשמיירו ליכא למיקם עלייהו אי ילאו בפתח זה או בפתח זה וכיון דספק הוא אימא דלא אמרינן מנין הראוי למישדינהו בין להכא בין להכא לפטור את כולן קמשמע לן. יב ענין אחר הא דמו הגך להכא ולהכא בשרה במורה: ש"ו שלאים. "לא נקט משום דווקא אלא אורחא דמילחא לגרופי חמשה בהדי ממשה:

תניא נמי הכי היו לו חמשה עשר מלאים

רש"י כת"י

רש"ר כת"ר

קרא לטי אינו קרוש וכו'. אמתני קאי דקתני")
קרא לטי זי וליי (טי) וין וליייא י אין אחד עשר
קרא לטי זי וליי (טי) וין וליייא י אין אחד עשר
קרא לטי זי וחו לא תני או שם י הי אייא אבל טי
קרוש אט"ג דלא נעקר שם הי (עם) [מון הי
קרוש אט"ג דלא נעקר שם הי (עם) [מון הי
ייא (וכו') שעושה קרושה ליקרב. כדאמריין
הלמיה אינו קרוש אלא כעקר וברו לשלמי
שאינו קרוש אלא ליאכל במומו אינו דין
הלמיה אינו קרוש אלא ליאכל במומו אינו דין
כלותר מוה שאמרת היא הנותנו עם שלנו
נעקר שם הי' ממנו די"א דעושה קרושה
נעקר שם הי' ממנו די"א דעושה קרושה ידרסי קדוש וחי ממנו די"א דעושה קדושה נעקר שם הי ממנו די"א דעושה קדושה ליקבב אי לא נעקר שם י לא אמרינן דליקדוש קדושה מתורה כולי האי כיון דקרא ליה י קדושה מתורה כולי האי כיון דקרא ליה י ומנא אחריתי אבל טי דקדושה, קלה לחומרא בעלמא ולא ליקרצ דקדושה קלה לחומרא בעלמא ולא ליקרב אפילו לא עקר וכו׳ דהוברר העשירי שכבר ימא מי והא דקמני לעיל הט׳ חולין משום דעמתייר בדיר ולא נעקר שמו ולא קראו ט׳: דעמתייר בדיר ולא נעקר שמו ולא קראו ט׳: דעמתייר בדיר ולא נעקר שמו ולא קראו ט׳: מנה ט׳ ומת מ׳ בדיר והתחיל ומנה ט׳ ומת מ׳ בדיר או ילא בפתח אתר החאיל ומנין ראוי הייה להשלים בשעת מנין: קפן אחד מן המנויין לחוכן. מ״ד דהא מנויין בשלא הגיעו לי אלא כשהיה מונה עד קפן (ו׳) אף להון הדיר פטורים אותם שבדיר כולם אם אינו מריכו הואל ומערבו שבדיר כולם אם אינו מריכו הואל ומערבו ימד פטור ביניהם הוו כולו פטורים דשוב הראוי בשעת מנין דשמא ו' הנותרים ילאו בפתח ראשונים והרי סופו הוכיח קמ"ל: לא יאמר אברור עשרה אברור לאו משום כחושים יאמר אברור עשרה אברור לאו משום כחושים יאמני אלא אטול בי מהם ואכניסם לדיר ואטניל אחד במנין עשיר: ו**השאר פטורים.** דלא היה צירוף ולא קבעתן זמן הגורן: **אלא כוכסן כולן לדיר.** וקובע זמן הגורן על כולן דלא ידעת הי מנייהו לאפוקי ומונה בי ונוטל אחד והשאר מצטרפין לגורן א' וכר והמניא וכר':

אמר רבא מנין הראוי פומר מנא ליה לרבא הא אילימא מהא דתנן קפץ אחד מן המנויין יו לאו במנין הראוי ודלמא דעשר יו עילוייהו ההיא לא מצית אמרת הא תני מן המעושרין לתוכן ודלמא מאי מעושרין מעשר דוקא דיקא נמי דקתני ירעו אלא אמר רבא אמר קרא שבדיר כולם אם אינו מכיכו הואיל ונתערבו יחד פטור ביניהם הוו כולן פטורים דשוב אין אחד מהם ראוי למעשר ליקרב: ומנויין גופיים. איסטרו במנין הראוי: דילמא. האי מנין דעשר עלייהו: ומשני לא מלים אמרם. דעשר עלייהו דההוא בסיפא קחני לה קפן אחד מן המעושרים בחוכן כולן ירעו וקס"ד האחד מושחרין היינו חולין שעשר עליהן והשחא לא דייק אמאי ירעה: מעשר דוקא. בעשירי קפץ למוכן ומנויין היינו דעשר עליהו בדאמרינן ודייקא נמי דהאי מתעשרין שלייהו בדאמרינן ודייקא נמי דהאי מתעשרין היינו עשירים מדמתני כולו ירעו ואי חולין יעבור ולא שכבר עבר מאי יו שכבר עבר י אי (6) דעשר עילוייהו צריכא זו למימרא אלא לאו דאיפטרו להו במנין הראוי שמע מינה תניא כוותיה דרבא אחיו לו עשרה מלאים והכניםן לדיר ומנה חמשה ומת אחד מהם אם מן המנויים מת מונה ומשלים עליהם יואם עלייהו כדאמתינן ודייקא נמי דהאי ממעשרין היינו עשירים מדקתני רולן ירעו ואי חולין החלין החלין החלין למע ואי חולין מחלי בעבר ועבר מתח השבט החה האי למעוטי שכבר עבר תחת השבט מאי אתה למעוטי שכבר עבר ועישר עליו מעשר: אל אמי הואי בעבר במנין הראוי. ומת יי בדיר וקא שעבר במנין הראוי. ומת יי בדיר וקא מעשרים. דאים להור למנין הראוי לגורן אחר. מתעע ליה קרא דשוב לא יתעשר: מנויין מחלי בפתח מהי ג' גרנות דמעשר בהמה: ואלאו ו' מחלי בפתח חלה בפתח והי אחרי בפחח חלה מלערפין לגורן אחר. שלא היה מנין ראף מלערפין לגורן אחר. משאינן מנויים מת מנויים פמורין ושאינן מנויים מצמרפין לגורן אחר ואמר רבא יהיו לו י"ד מלאים והכניםן לדיר ויצאו ששה בפתח זה וארבעה בפתח זה וארבעה נשתיירו שם יו אותם ארבעה אם בפתח הששה יצאו נומל 🕫 אחד מהם והשאר מצמרפין לגורן אחר ואם לאו ששה פטורין וארבעה ארבעה מצטרפין לגורן אחר ייצאו ארבעה בפתח זה וששה מלטרפין לגורן אחר. שלא היה מנין לאיי להשלים בשעה שילאו שהרי ואם של שם אלא שמונה בדיר שכבר ילאו הר: ואם לאו. שילאו בפתח הד' אחרי: הו' ראשונים. שמנין הראוי היה להשלים כשילאו הח' והשמונה בפתח זה ונשתיירו שם ארבעה אם אותם ארבעה בפתח יו הששה יצאו נוטל מהם אחר והשאר פטורים ואם לאו ארבעה וששה מלטרפין לגורן אחר שלא היה מנין ראוי מלטרפין לגורן אחר שלא היה מנין ראוי להשלים: ילאו ארצעה. תחלה בפחח זה וז' אחרים בפתח אחר: והשאר פעורים. דהא כשילאו ד' ראשונים היו מנין ראוי להשלים: ואם לאו. אלא שילאו בפתח הד' ראשונים פמורים וארבעה מצמרפין לגורן אחר היצאו ארבעה בפתח זה וארבעה בפתח זה ונשתיירו שם ששה אם אותן ששה יצאו בפתח אחד יחום כמו. מנמו שלמו כשמנו הדי למשונים הד' ראשונים וו' פטורים במנין הראוי כשילאו הו' היו הד' אחרונים ראוין להשלים הא ד' אחרונים מצטרפין לגורן א': ואם לאו. אלא אחרונים מצטרפין לגורן א': ואם לאו. אלא נוטל מהם אחד והשאר פטורים ואם לאו ארבעה (י) פטורים וששה מצטרפין לגורן מחרונים מצטרפין לגורן א': ואם אחו אל מחלקו ויאלו ג' בזה וג' זה זה ובנם אחת התחילו לצאח אל מו תבי וג' בזה ובנם אחת התחילו לצאח אלו מכאן ואל ומכאן: ד' (וה') [וד] מטורים. במנון הראוי: הא אמרה רבא הדא מני, לעיל יעבור ולא שכבר עבר: ודאי מנין הראוי. בגון דלא היו אלא ה' ויאלא ח' בזה וב' בזה אמרינן פטורים הח' דמנון הרא בזה וב' בזה אמרינן פטורים הח' דמנון הרא דהנך ו' חזי להכא ולהכא להשלים ד' ראשונים או ד' אחרונים אימא אי נפקי בפתח ראשונים או ד' אחרונים אימא אי נפקי בפתח ראשונים לא נפשבים מנין הראי בשערו הד' אחרונים דלא נחשביה מנין הראי בשעת מניו דשמא ז' הנותרים יצאו הראי בשעת מניו דשמא ז' הנותרים יצאו אחר מאי קמ"ל דמנין הראוי פוטר והאמר רבא חדא זמנא מהו דתימא ודאי מנין הראוי אמרינן ספק מנין הראוי דחזי להכא ודחזי להכא לא אמריגן קמ"ל ואמר רבא היו לו חמשה עשר מלאים ילא יאמר אברור עשרה ואכניסם לדיר ואטול מהם אחד והשאר פטורים אלא כונסן לדיר ומוציא עשרה ונוטל מהם אחד והשאר מצמרפין לגורן אחר

רבינו גרשום

מעשיר: אף תשיעי אינו קדוש. שאינו נאכל אלא במומו. אסיפא דמתניתין מיירי: אלא א"כ נעקר שם העשירי הימנו. מעשירי דלא קרא לעשירי לעד עשירי קראו עשירי לודאי עשירי קואו עשיו לווא עשיו התשיעי חולין: והדין נותן ומה אחד עשר שהוא עושה קדושה ליקרב. כדאמרינן במתניתין ואחד עשר קרב שלמים אינו קדוש האחד י עשר אלא א״כ נעקר שם עשר אלא א"כ נעקר שם
העשירי ממנו מן העשירי
כדתנן קרא לתשיעי עשירי
ולעשירי עשירי: והיא
הנותנת. כלומר מאותו דין
שאתה מביא נלמד
שהתשיעי ליהוי קדוש שהונשיעי ליהוי קודש אע״פ שלא נעקר שם עשירי מעשירי: דאיברר ליה מעשירי: דאיברר ליה עשירי שכבר יצא. דאכתי לא איברר ליה עשירי לא איבור ליה עשידי שעדיין לא נצא קדוש תשיעי אע"ג דלא נעקר שם עשירי ממנו דלא קרא לו שם אחד שנשאר בדיר: לאודאיפטרו במנין הראוי. שכשיצאו מן במנין הראתי. שכשיצאו מן הדיר עדיין נשאר בדיר שהיה יכול להשלים מנינן: ודילמא. מהכא לא מצית דילמא מהנהו מנויין קאמר דקפץ לתוכו הנהו דכבר עישר עלייהו: ההוא לא מצית אמרת. דהדר קתני לה מן המעושרין אלמא דהאי מנויין דקאמר דלאו מעושרין נינהו: ודלמא מאי מז המעושריז דקאמר שקפץ מן המצושרין ז קאמו שקפץ מעשר עצמו לתוכו: דיקא נמי דקתני ירעו. דכולהו הוי ספק מעשר. והאי מן המנויין דקאמר מהנך דכבר עישר עליהן ואכתי לא מצי יליף מהכא דמנין הראוי . פוטר: אלא אמר רבא מקרא יליף דכתיב יעבר ולא שכבר יליף דכתיב יעבר ולא שכבר עבר: אם מן המנויין מת. מאותן שיצאו מן הדיר מה בכך מונה ומשלים עליהם י ועל אותו שמת עד שיהו עשרה ויפריש אחד: ואם משאינן מנויין מת. מהנך שבדיר: מנויין שיצאו לחוץ פטורין. שפטרן מנין הראו שבשעה שיצאו עדיין לא מת והיה ראוי להשלים מניינן לעשרה ושאינן מנויין אותן שנשתיירו בדיר הארבע׳ לא ניפטרו אלא מצטרפין לגורן אחד לעשרו עם שאר בהמות: ואם לאו. שלא יצאו בפתח שיצאו ששה אלא בפתח ארבעה דהשתא הוו שמונה ולא חזו למעשר: הששה שיצאו ראשונים פטורין. משום דבשעה שיצאו מן הדיר נשתייר בדיר מנין הראוי להשלימן לעשרה והגך ארבעה ואינך ארבעה ארבעה ואינך ארבעה מצטרפין לגורן אחד: יצאו ארבעה. תחלה בפתח זה כו': נוטל אחד למעשר כו : נוטל אווו למעשו והשאר פטורין. אפילו אותן ארבעה שיצאו תחלה משום : דאינהו נפטרו במנין הראוי ואם לאו. שלא יצאו אלא רפחה האררעה ד' ראשווים בפוחדה בעהדרו אשונים וו' שניים פטורין משום דנשתייר בדיר שראוי להשלימן: והנך ד' אחרונים מצטרפין לגורן אחד: אם אותן ששה כולם בפתח אחד אותן ששה כולם בפודות הדי ראשונים יצאו. או בפתח ד' ראשונים או בפתח ד' שניים הוו יי ונוטל מהן אחד והשאר פטורין כולן אפילו אותן ד' שלא יצאו הו׳ בפתחז משום שלא צאו זון בפונון ניטום דאותן [ד' שניים נמי] כי יצאו הוו להו מנין הראוי

ממר

אלא או נשתיירו בדיר או יצאו בפתח

הארבעה אחרים: ארבעה ראשונים והששה

פטורין. משום דכי ינאו הארבעה תחלה הוו מנין ראוי דאכתי אישתייר בדיר

עשרה שראוין להצטרף להם ולעשר עליהם

וארבעה אחרונים שנשתיירו או ילאו בפתח

שלישי מלטרפין לגורן אחר: אם אותן ששה שנשתיירו ילאו בפתח אחד מהן.